

## Inimese immuunpuudulikkuse viiruse (HIV) laboratoorse uuringu kinnitamise algoritm

Kinnitamisele kuuluvad kõik esmasel uuringul positiivseks/piiripealseks osutunud tulemused, mis on saadud HIV antikehade või kombineeritult HIV antikehade ning HIV antigeeni määramisel.

HIV kinnitavaks diagnostikaks kasutatakse järgmisi meetodeid:

1. HIV1,2 antikehi ja p24 antigeeni määravat 4. põlvkonna testsüsteemi,
2. rekombinantsete antigeenidega immunoblot-meetodit HIV1 ja HIV2 spetsiifiliste antikehade määramiseks,
3. natiivsete antigeenidega immunoblot-meetodit HIV1 ja HIV2 spetsiifiliste antikehade määramiseks,
4. kvalitatiivset reaalaja polümeraasi ahelreaktsiooni HIV1 RNA määramiseks.

### HIV kinnitava diagnostika skeem.

1. Positiivse sõeluuringu tulemuse korral alustatakse kinnitavat diagnostikat alati kahe erineva 4. põlvkonna testsüsteemiga, mis määrab HIV1,2 antikehasid ja p24 antigeeni.
2. Kui mõlema 4. põlvkonna testsüsteemiga saadakse negatiivne tulemus, loetakse kinnitava uuringu tulemus negatiivseks. Kui vähemalt üks uuringutest on positiivne, uuritakse proovi edasi rekombinantsete antigeenidega immunoblot-meetodi abil, eristamaks, kas tegemist on HIV1 või HIV2 antikehadega.
3. Kui rekombinantsete antikehadega immunoblot-meetodil saadakse positiivne tulemus, loetakse tulemus kinnitatult positiivseks. Kui saadakse negatiivne või selgusetu tulemus, uuritakse proovi edasi HIV1 RNA suhtes. Kui saadakse tulemuseks HIV antikehad tüpiseerimata, siis uuritakse proovi edasi natiivsete antigeenidega immunoblot-meetodi abil.
4. Kui natiivsete antigeenidega immunoblot-meetodil saadakse positiivne tulemus, loetakse tulemus kinnitatult positiivseks. Kui saadakse negatiivne või selgusetu tulemus, uuritakse proovi edasi HIV1 RNA suhtes.
5. HIV1 RNA määratakse kinnitava uuringuna, kui immunoblot-meetod on andnud HIV1,2 antikehade tuvastamisel negatiivse või selgusetu tulemuse. Kui HIV1 RNA osutub negatiivseks ja samuti on negatiivne eelnevalt tehtud immunoblot, siis loetakse kinnitava uuringu tulemus kokku negatiivseks. Kui HIV1 RNA osutub negatiivseks ja eelnevalt tehtud immunoblot on selgusetu, siis palutakse kordusproovi. Positiivne HIV1 RNA tulemus kinnitab HIV infektsiooni olemasolu, kuid ei kinnita HIV serokonversiooni. Sellisel juhul tuleb serokonversiooni kontrollida 4 nädala möödudes.
6. Kui jääb kahtlus ägedale HIV2 infektsioonile (tugevalt positiivsed tulemused 4. põlvkonna testsüsteemidega, kuid negatiivne tulemus immunoblot-meetodil ning HIV1 RNA määramisel), siis antakse koos analüüsitulemustega kirjalik soovitus võtta uus proov mõne aja möödudes HIV2 IgG antikehade tekke kinnitamiseks/välistamiseks.

Lisatud on HIV kinnitava diagnostika algoritm.

**Koostajad:**

Monyca Sepp (IVKH), Raili Randoja (TÜK), Marlen Timm (Terviseamet), Oksana Joamets (Terviseamet), Jekaterina Tabri (LTKH), Piret Kedars (ITK), Ruth Pulk (Pärnu Haigla), Diana Moor (PERH Verekeskus), Anu Tamm (TÜK), Kaja Vaagen (TÜK), Marge Kütt (PERH), Karel Tomberg (PERH)

**Kasutatud kirjandus:**

1. Gökengin D et al. 2021 European guideline on HIV testing in genito-urinary medicine settings
2. Recommended Laboratory HIV Testing Algorithm for Serum or Plasma Specimens, CDC, Updated January 2018
3. Laboratory and point-of-care diagnostic testing for sexually transmitted infections, including HIV, WHO 2023

HIV kinnitava diagnostika algoritm

